

Inleiding Jaarstukken 2020

Inleiding

De jaarrekening 2020 laat een positief resultaat zien van ruim 2,4 miljoen euro. Op het eerste gezicht een goed resultaat en voor de korte termijn is dat zeker zo. Echter, het resultaat wordt veroorzaakt door incidentele meevallers. En daarmee is het geen resultaat dat ons voor de lange termijn financieel gezond maakt en dat is wel de ambitie van het college van burgemeester en wethouders. De financiële situatie van de gemeente Twenterand is in meerjarig perspectief zorgelijk. Het college van B en W is zich daar voortdurend van bewust en maakt er werk van om onze gemeente structureel, financieel gezond te maken. De uitdaging om daarbij de voorzieningen en daarmee de leefbaarheid in Twenterand op peil te houden, is groot. Het college gaat deze uitdaging graag aan. Een stap daarin is door het positieve resultaat van het jaar 2020 ten goede te laten komen aan een bestemmingsreserve corona en door het toevoegen van het batig saldo aan de Algemene Risico Reserve (ARR). Hierdoor komt De ARR weer boven het vastgestelde minimumniveau en de weerstandsratio weer boven 1,0.

Corona

Het woord is gevallen: corona. De uitbraak van dit virus eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De pandemie leidt tot zorgelijke situaties voor jong en oud. Voor de aanpak van corona hebben we in 2020 vooral gekeken wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen, konden doen. Ook hebben we gestreefd naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. Daarbij bewaken we zoveel mogelijk de continuïteit van reguliere werkzaamheden en van (digitale) besluitvorming. Daarvoor zijn de nodige interne maatregelen genomen. Financieel gezien hebben we in 2020 meer compensatie ontvangen dan dat we aan kosten hebben gemaakt. Omdat de kosten in 2021 doorlopen, en soms betrekking hebben op compensatie die we in 2020 hebben ontvangen, wordt de raad voorgesteld het restant van € 632.538,- te storten in de nieuw te vormen reserve corona. Voor een nadere toelichting op de inkomsten en de uitgaven per regeling verwijzen we u naar de paragraaf 'corona'.

Financiële situatie

Het positieve resultaat van het jaar 2020 (exclusief corona en het voordeel grondbedrijf) van ruim 1,5 miljoen is vooral ontstaan door een eenmalige winstbijdrage uit de vof Vroomshoop Oost van ruim € 700.000,- en een vrijval uit de voorziening riool door lagere kapitaallasten van € 200.000,-. De Algemene Uitkering laat een positief resultaat zien over 2020 van ruim € 800.000,- dat voornamelijk wordt veroorzaakt door de septembercirculaire. Hiervoor verwijzen wij u naar de raadsbrief. De kapitaallasten zijn € 300.000,- lager dan geraamd. Dit komt door een lager rentepercentage dan waar in de begroting mee is gerekend.

Tegenover deze voordelen staat een nadeel van € 170.000,-. Dit gaat om een verplichte storting in de voorziening pensioen politieke ambtsdragers die is gedaan om de voorziening op het vereiste niveau te brengen. Daarnaast is er een nadeel op de post onderhoud software van € 280.000,-. Dit komt o.a. doordat in de begroting de vervanging en uitbreiding van software niet meegenomen is. Dit betreft grotendeels een structurele kostenpost.

Grondbedrijf sluit met een voordeel van € 237.851,-. Dit komt door de goede verkoop van bedrijfs- en woningbouwkavels in de plannen Kruidenwijk (nagenoeg alle kavels verkocht) en Oosterweilanden (1½ ha verkocht en opties op de resterende grond). Voorgesteld wordt dit saldo toe te voegen aan de reserve risico's grondbedrijf.

Al met al kan gesteld worden dat het rekeningresultaat voornamelijk veroorzaakt is door incidentele meevallers. Dit ondersteunt de eerdere gemaakte opmerking dat met dit saldo de financiële situatie van gemeente Twenterand niet is opgelost. Een nadere analyse van de begrotingsafwijkingen en een uitgebreide verschillenverklaring is opgenomen bij de programma's en bij de analyse begrotingsafwijkingen.

Samengevat:

Enmalige winstbijdrage vof Vroomshoop Oost	€ 700.000,-
Vrijval uit voorziening riool	€ 200.000,-
Hogere algemene uitkering	€ 800.000,-
Lagere kapitaallasten door lager rentepercentage	€ 300.000,-
Verplichte storting voorziening politieke ambtsdragers	€ 170.000,- -/-
Hogere kosten software	€ 280.000,- -/-
Positief resultaat (exclusief corona en voordeel Grondbedrijf)	€ 1.550.000,-

Programma's

Programma Sociaal Domein

2020 was voor het Sociaal Domein een intensief jaar. De uitbraak van corona betekende dat er vele nieuwe en ook andere activiteiten uitgevoerd moesten worden. Daarnaast kwam interactie met de samenleving deels stil te liggen. Dit raakt mensen (zoals ouderen waar eenzaamheid toenam) en het raakt voorzieningen (noodopvang kinderopvang/scholen). Er is oog geweest voor continuïteit van (zorg)instellingen en vervoerders, maar ook bij ondernemers. Gezondheid valt onder dit programma en er is uiteraard intensief samengewerkt met de GGD Twente en andere betrokkenen om de pandemie te bestrijden.

Naast corona gingen andere werkzaamheden ook volop door zoals de veranderingen in de WSW (Soweco) en de transformatie in het sociaal domein moest op volle kracht worden doorgezet. Financiële zorgen en de noodzaak voor structurele oplossingen blijven het gesprek over het sociaal domein beheersen. En ook in 2020 was er sprake van extra financiële effecten zoals bij jeugdhulp en vooral ook de (oude) taken Wmo (voorzieningen, huishoudelijke ondersteuning).

Binnen de beperkte mogelijkheden is er veel bereikt binnen het Sociaal Domein en is er sprake van een stabiele dienstverlening. In alles blijft de zelfredzaamheid en goede ondersteuning van onze inwoners centraal staan.

Programma Ruimte

Ook binnen het programma Ruimte is de invloed van corona groot geweest. Reguliere controles kwamen in de periode maart tot en met mei 2020 tot stilstand. Noodzakelijke uitzonderingen daargelaten. Daar stond tegenover dat er wel meer toezicht moest worden gehouden op het naleven van de coronamaatregelen. Daar is veel capaciteit op ingezet. In de zomer van 2020 zijn de regels versoepeld en zijn de reguliere controletaken beetje bij beetje weer opgepakt. De naleving van de coronamaatregelen bleef echter capaciteit vragen van de boa's. De vergunningverlening was ook gericht op de aanpassingen vanwege de coronamaatregelen.

Binnen het programma Ruimte is in 2020 gewerkt aan een aantal visies zoals de Omgevingsvisie, het actualiseren van de Woonvisie en er wordt gewerkt aan een Warmtevisie, misschien wat onderbelicht, maar ook met grote effecten voor inwoners. Andere belangrijke ontwikkelingen binnen het programma Ruimte zijn de klimaatdialoog, de Regionale Energie Strategie en de verkoop van kavels op bedrijventerrein Oosterweilanden.

Een onderwerp met een enorme impact op de gedupeerde bewoners is de problematiek rondom het Kanaal Almelo – de Haandrik. In het jaar 2020 werd op basis van een onderzoek een schaderegeling vastgesteld. Als gemeente zijn wij voor duurzaam herstel van de schade en rust in het gebied zodat bewoners weer veilig kunnen wonen. In 2021 wordt een aanvullend onderzoek uitgevoerd die hopelijk bijdraagt aan dat herstel.

Programma Economie en vrijetijdsbesteding

Voor dit programma was 2020 een intensief jaar als gevolg van corona. De werkzaamheden binnen de domeinen sport, cultuur, economie en detailhandel, recreatie en toerisme stonden voornamelijk in het teken van het informeren en bijstaan van verenigingen, stichtingen, ondernemers en de diverse andere stakeholders. Met name over de te nemen coronamaatregelen, de consequenties daarvan en het aanvragen van faciliteiten. Beoogde (beleids)doelen zijn daardoor niet altijd bereikt. Wel heeft dit geleid tot een nog intensievere en betere samenwerking tussen de gemeente en partijen (onderling). 2020 was ook het jaar waarin werd ingestemd met de bouw van een nieuw zwembad, een mijlpaal.

Programma Fundament

Dit programma gaat over bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling en dienstverlening. In 2020 zijn de gevolgen van corona zoals het thuiswerken, soepel opgevangen. Er zijn stappen gezet op het gebied van informatisering, automatisering, digitalisering en professionalisering. De ambtelijke organisatie verzet met weinig mensen veel werk. Eind 2020 is duidelijk geworden dat de balans tussen capaciteit en opgaven ontbreekt en is een begin gemaakt met een herstel hiervan.

Over de jaarstukken

De jaarstukken maken onderdeel uit van de cyclus begroten (via kadernota en begroting) en verantwoorden (via jaarstukken en Berap). Bij de Berap 2020 is de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de voortgang in beleid en de stand van zaken van de budgetten. Dit gebeurt op basis van de gemaakte keuzes in de begroting 2020. Met deze programmaverantwoording, de jaarrekening, het rapport rechtmatigheid 2020 en de actualisatie exploitatieopzetten wordt het begrotingsjaar 2020 afgesloten. In de paragrafen wordt gerapporteerd aan de hand van de uitgangspunten zoals opgenomen in de begroting 2020.

Leeswijzer

In het jaarverslag wordt met behulp van de doelenbomen verantwoording afgelegd over het begrotingsjaar 2020. Binnen de programma's wordt per doelenboom toegelicht in hoeverre de

(sub)doelen bereikt zijn en wat daarvoor gedaan is. Voor de leesbaarheid van de jaarstukken hebben we ervoor gekozen om alleen teksten toe te voegen bij subdoelen en activiteiten, waarover iets afwijkends of opvallends te melden valt. Staat er geen tekst bij een subdoel of wordt een activiteit niet benoemd, dan kunt u ervan uitgaan dat deze volgens planning verliep. Het overzicht van baten en lasten maakt aan het einde van de programma's duidelijk wat het heeft gekost. Dit is een verplichting vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarin zijn de wettelijke eisen vastgelegd waaraan de begroting en de jaarrekening van een gemeente moet voldoen. De rapporten Actualisatie exploitatieopzetten en Rechtmatigheid 2020 worden afzonderlijk aangeboden.